

Ìtẹ̀léra Àwọn Aposteli

láti ọdọ̀ St. Peteru ní Antioku, nípasẹ̀ Ìtẹ́ Baba Ńlá Orthodox ti Siria ní Antioku, títí di òní

ní ìlà ti

Bíṣọ́ọ̀bù *

Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡

Bíṣọ́ọ̀bù sí Àwọn Orílẹ̀-èdè, lábẹ́ Àṣẹ Aposteli

1. St. Peteru, Aposteli àti Ajẹ́rìíkú CO

Kristi pè é ní nǹkan bí ọdún 30 Léyìn Kristi; bíṣọ́ọ̀bù àkọ́kọ́ ti Antioku a dárúkọ rẹ̀ nínú Ìwé Mímọ́: "ìwọ ni Peteru àti pé orí àpáta yìí ni èmi yóò kọ́ ìjọ mi lé" (Matiu 16:18); ní Antioku (Galatia 2:11)

Ìlà ìtẹ̀léra àwọn aposteli yìí nà láti ọdọ̀ Aposteli Peteru, ní nǹkan bí ọdún 30 Léyìn Kristi, títí di òní: ó jẹ́ ọdún 1,996 ní ọdún 2026.

Ìtẹ̀léra láti ọdọ̀ St. Peteru dé ọdọ̀ Ignatius Peter IV, Baba Ńlá ti Antioku, tẹ̀lé àkọsílẹ̀ àwọn baba ńlá Antioku tí Ìjọ Orthodox ti Siria ń pa mọ́: àkọsílẹ̀ kan náà ni Ìjọ náà fi ń tọ ìtẹ̀léra àwọn aposteli tirẹ̀ lọ títí dé ọdọ̀ St. Peteru, bíṣọ́ọ̀bù àkọ́kọ́ ti Antioku.

A ṣe ìyàsọ́tọ̀ sí ipò bíṣọ́ọ̀bù láti ọdọ̀ ẹnìkan sí ẹni tí ó tẹ̀lé e, nípasẹ̀ àwọn ìjọ tí a dárúkọ wọn nísàlẹ̀ yìí.

A tún ń bọlá fún àwọn bíṣọ́ọ̀bù kan nínú ìlà yìí gégé bí ẹni mímọ́. Àwọn àmì tí ó wà légbèé orúkọ wọn jẹ mọ́ ìwà mímọ́ ìgbésí ayé nìkan. Wọn kò ní í ṣe pẹ̀lú bí ìyàsọ́tọ̀ kankan ti tọ́ tó: ipò olúkúlùkù bíṣọ́ọ̀bù tí a kọ orúkọ rẹ̀ sílẹ̀ nínú ìtẹ̀léra náà dọ́gba pẹ̀lú ti àwọn yòókù, yálà a ń bọlá fún un gégé bí ẹni mímọ́ tàbí a kò bọlá fún un bẹ́ẹ̀.

St. Ẹni mímọ́: ẹni tí Ìjọ kan ń bọlá fún ní gbangba pé ó gbé ìgbésí ayé ìwà mímọ́ tí ó tayọ, pé ó sì wà lọ́dọ̀ Ọlọ́run nísinsin yìí, tí Ìjọ náà sì ń ṣe ìrántí rẹ̀ nínú kàlẹ́ńdà rẹ̀. Nínú Ìjọ ìjímìjí, ìyìn àwọn onígbàgbọ́ àti ti àwọn bíṣọ́ọ̀bù wọn ni a fi ń mọ àwọn

ẹni mímọ́; léyìn náà, nípa kíkéde wọn ní ẹni mímọ́ lọ́nà àṣẹ nínú Ìjọ Kátólíìkì ti Romu, àti nípa ṣíṣe wọ́n lógo nínú Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn.

Ẹ.Ì. Ẹni Ìbùkún: nínú Ìjọ Kátólíìkì ti Romu, ẹni tí a ti kéde ní ẹni ìbùkún, ìgbésẹ̀ àṣẹ tí ó ń ṣáájú kíkéde ẹni náà ní ẹni mímọ́.

C Ìjọ Kátólíìkì ti Romu ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́ tàbí ẹni ìbùkún.

O Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́.

CO Ìjọ Kátólíìkì ti Romu àti Ìjọ Orthodox ti Ìlà Oòrùn méjèèjì ń bọlá fún un gẹ́gẹ́ bí ẹni mímọ́.

Pupa Ajẹ́rìíkú: ẹni tí ó fi ẹ̀mí rẹ̀ lélẹ̀ nítorí ìgbàgbọ́.

Àwọn Ìjọ kì í fìgbà gbogbo fohùn ṣọ̀kan lórí ẹni tí ó jẹ́ ẹni mímọ́. Ìjọ kan lè máa bọlá fún ẹni tí òmíràn kò bọlá fún, àwọn àmì náà sì ń fi Ìjọ tí ó ń bọlá fún olúkúlùkù wọn hàn.

Antioku

Ìtẹ́ Antioku, níbi tí "a sì kọ́kọ́ ti pe àwọn ọmọ-ẹ̀yìn ni "Kristiani."" (Ìṣe àwọn Aposteli 11:26), tí St. Peteru dá sílẹ̀ kí ó tó lọ sí Romu. Àwọn bíṣọ́ọ̀bù àti àwọn baba ńlá Antioku láti ọdọ̀ St. Evodius, ẹni tí ó rópò St. Peteru, dé ọdọ̀ Severus, baba ńlá ìkẹyìn tí Ìjọ Orthodox ti Siria àti Ìjọ Orthodox ti Giriki jọ ń kà.

2. St. Evodius CO 53
3. St. Ignatius CO *Ajẹ́rìíkú* 68
4. Heron I 100
5. Cornelius 127
6. Heron II 151
7. St. Theophilus CO 169
8. Maximus I 188
9. St. Serapion CO 191
10. St. Asclepiades CO 212
11. Philetus 218
12. Zebinus 232
13. St. Babylas CO *Ajẹ́rìíkú* 240
14. Fabius 253
15. Demetrian 256
16. Amphilochius 263
17. Paul ti Samosata 267
18. Domnus I 270
19. Timaeus 273
20. Cyril 277
21. Tyrannion 299
22. Vitalius 308
23. St. Philogonius CO 314
24. Paulinus 324
25. St. Eustathius CO 325
26. Eulalius 332
27. Euphronius 333
28. Flacillus 334
29. Stephen I 341
30. Leontius 345
31. Eudoxius 350
32. St. Meletius CO 354
33. Anianus 357
34. Euzoius 360
35. Dorotheus 370
36. Paulinus II 371
37. Vitalius II 376
38. St. Flavian I CO 384
39. Porphyrius 404

40. Alexander 408
41. Theodotus 418
42. John I 427
43. Domnus II 443
44. Maximus II 450
45. Basil 459
46. Acacius 459
47. Martyrius 461
48. Peter Afọ̀ṣọ̀ 465
49. Julian 466
50. John II 475
51. Stephen II 490
52. Stephen III 493
53. Calandion 495
54. John Codonatus 495
55. Palladius 497
56. Flavian II 505
57. Severus 513

Ìtẹ̀ Baba Ńlá Orthodox ti Siria

Láti ìgbà tí a rọ Severus lóyè ní ọdún 518, àwọn baba ńlá Orthodox ti Siria ní Antioku, gégé bí Ìjọ náà ti ń pa àkọsílẹ̀ wọn mọ́, dé Ignatius Peter IV, ẹni tí ó ya Paulose Mar Athanasius, Bíṣọ́ọ̀bù ti Kottayam, sọ́tọ̀ ní ọdún 1877 fún ìjọ ní Índíà.

58. Sergius ti Tella 544
59. Paul II Dúdú 564
60. Peter III ti Callinicum 581
61. Julian II 591
62. Athanasius I Gammolo 595
63. John III (olùkọ àwọn àdúrà Sedre) 631
64. Theodore 649
65. Severus II bar Masqeh 668
66. Athanasius II Baldoyo 684
67. Julian III 687
68. Elias I 709
69. Athanasius III 724
70. Iwannis I 740
71. George I 758
72. Joseph 790
73. Quriaqos ti Tagrit 793
74. Dionysius I Telmaharoyo 818
75. John IV 846
76. Ignatius II 878
77. Theodosius Romanus 887
78. Dionysius II 897
79. John V 910
80. Basil I 923
81. John VI 936
82. Iwannis II 954
83. Dionysius III 958
84. Abraham I 962
85. John VII Sarigta 965
86. Athanasius IV Salhoyo 987
87. John VIII bar Abdoun 1004
88. Dionysius IV Yahyo 1031
89. John IX bar Abdun 1049
90. Athanasius V Yahyo 1058
91. John X bar Shushan 1064
92. Basil II 1074
93. John bar Abdun 1075
94. Dionysius V Lazarus 1077
95. Iwannis III 1086
96. Dionysius VI 1088
97. Athanasius VI bar Khamoro 1091
98. John XI bar Mawdyono 1130
99. Athanasius VII bar Qatra 1139
100. Michael I ará Siria 1166
101. Athanasius VIII bar Salibi 1199

102. John XII 1208
103. Ignatius III David 1222
104. Dionysius VII Angur 1252
105. John XIII bar Ma'dani 1252
106. Ignatius IV Yeshu 1264
107. Philoxenus I Nemrud 1283
108. Michael II 1292
109. Michael III Yeshu 1312
110. Basil III Gabriel 1349
111. Philoxenus II 1387
112. Basil IV Simon 1421
113. Ignatius Behnam Hadloyo 1445
114. Ignatius Khalaf 1456
115. Ignatius John XIV 1484
116. Ignatius Noah 1494
117. Ignatius Yeshu I 1509
118. Ignatius Jacob I 1512
119. Ignatius David I 1519
120. Ignatius Abdullah I 1521
121. Ignatius Ni'matallah 1557
122. Ignatius David II Shah 1576
123. Ignatius Pilate 1591
124. Ignatius Hidayat Allah 1598
125. Ignatius Simon 1640
126. Ignatius Yeshu II 1655
127. Ignatius Abdulmasih I 1662
128. Ignatius George II 1687
129. Ignatius Isaac II 1709
130. Ignatius Shukrallah II 1723
131. Ignatius George III 1746
132. Ignatius George IV 1768
133. Ignatius Matthew 1782
134. Ignatius Yunan 1817
135. Ignatius George V 1819
136. Ignatius Elias II 1838
137. Ignatius Jacob II 1847
138. Ignatius Peter IV 1872

Ínđíà, Ceylon àti Amẹ́ríkà

Láti ọdọ̀ Paulose Mar Athanasius, ẹni tí a kọ orúkọ rẹ̀ ṣáájú ni ó ya olúkúlùkù bíṣọ́ọ̀bù sọ́tọ̀. Pẹ̀lú St. Gregorios ti Parumala, Mar Athanasius àti Mar Julius I ya Joseph René Vilatte sọ́tọ̀ ní Colombo, Ceylon, ní ọdún 1892, pẹ̀lú ojú rere Baba Ńlá náà.

139. Paulose Mar Athanasius 1877
140. Antonio Francisco Xavier Alvares (Mar Julius I) 1889
141. Joseph René Vilatte (Mar Timotheos) 1892
142. Francis John Edmund Barwell-Walker 1923
143. Emile Rodriguez y Fairfield ní nǹkan bí 1961
144. Nils Bertil Alexander Persson 1986
145. Samuel Guido, Jr. 2004

146.

Garland F. Byers, Jr.

2013

Ìtẹ̀léra kan náà pẹ̀lú Baba Ńlá Orthodox ti Siria ní Antioku

Baba Ńlá Orthodox ti Siria ní Antioku àti Gbogbo Ìlà Oòrùn ti ìsinsin yìí, Baba Ńlá Ignatius Aphrem II, àti Bíṣọ́ọ̀bù Byers ní ìlà ìtẹ̀léra àwọn aposteli kan náà láti ọdọ̀ St. Peteru ní Antioku títí dé ọdọ̀ Baba Ńlá Ignatius Peter IV (Baba Ńlá ti Antioku 1872–1894). Baba Ńlá Peter IV fúnra rẹ̀ ni ó fi ọwọ́ ara rẹ̀ ya àwọn bíṣọ́ọ̀bù tí ìlà méjèèjì ti ṣẹ̀ wá sọ́tọ̀: ní ìlà ti Baba Ńlá Aphrem II, Gregorios Abded Aloho, ẹni tí ó di Baba Ńlá Ignatius Abded Aloho II lẹ́yìn náà, ní ọdún 1872; ní ìlà ti Bíṣọ́ọ̀bù Byers, Paulose Mar Athanasius, Bíṣọ́ọ̀bù ti Kottayam, ní ọdún 1877.

Oyè Mímọ́

Ìyàsímímọ́
17 Oṣù Ògún 2008, nípa gbígbé ọwọ́ lé, ní St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel, Palmerton, Pennsylvania.

Ìyàsọ́tọ̀ sí Oyè Mímọ́ ti Bíṣọ́ọ̀bù
20 Oṣù Ìgbé 2013, nípa gbígbé ọwọ́ lé nígbà ayẹyẹ Oúnjẹ Alẹ́ Mímọ́, ní St. Paul's Lutheran Orthodox Chapel, tí ó ṣe ìpàdé rẹ̀ ní ọjọ́ náà ní American Legion Post 16, Slatington, Pennsylvania.

Olórí ẹni tí ó yà á sọ́tọ̀
Ẹni Ọ̀wọ̀ Jùlọ Samuel Guido, Jr.

Àwọn tí ó bá a yà á sọ́tọ̀
Bíṣọ́ọ̀bù Bradley A. Varvil
Bíṣọ́ọ̀bù Michael Byus
Bíṣọ́ọ̀bù James Thompson
Àwọn ìwé èrí ìyàsímímọ́ àti ìyàsọ́tọ̀, pẹ̀lú àwọn fọ́tò ìyàsọ́tọ̀ náà, wà ní ojú ìwé Nípa Bíṣọ́ọ̀bù.

Iṣẹ́ Ìsìn

A yà á sọ́tọ̀ sí Oyè Mímọ́ ti Bíṣọ́ọ̀bù ní 20 Oṣù Ìgbé 2013, nínú Lutheran Orthodox Church, Inc., níbi tí ó ti sìn lẹ́yìn náà gẹ́gẹ́ bí Bíṣọ́ọ̀bù Àgbà ti Ẹkùn Ìjọ Western North Carolina. Bíṣọ́ọ̀bù Byers kò ní àjọṣepọ̀ kankan pẹ̀lú ẹgbẹ́ náà mọ́.

Dókítà nínú Ẹ̀kọ́ Ìmọ̀ Ọlọ́run (*honoris causa*), tí Lutheran Orthodox Church, Inc. fi fún un ní 20 Oṣù Ìgbé 2013.

Gbogbo ẹsẹ Ìwé Mímọ́ ní èdè Yorùbá tí a fà yọ ní ojú ìwé yìí ni a mú láìyí ohunkóhun padà láti inú *Biblica® ní oore ọ̀fẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè Yorùbá Òde-Òní™*. Orísun: ebible.org/yor. Àmì mẹ́ta (...) ń fi ibi tí a ti fo apá kan sílẹ̀ hàn.

Biblica® ní oore ọ̀fẹ́ láti lo Bíbélì Mímọ́ ní Èdè Yorùbá Òde-Òní™ Ẹ̀tọ́ àdàkọ © 2009, 2017 Biblica, Inc. Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™ Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc. "Biblica" ni àmì ìdámọ̀ tí Biblica, Inc. fi sílẹ̀ ní United States Patent àti ní ilé iṣẹ́ tí wọ́n ti ń fúnni ní àmì ìdámọ̀. Gba àṣẹ kí o tó lòó. "Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

A ṣe àgbékalẹ̀ iṣẹ́ yìí lábẹ́ àkóso ti Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Láti rí ẹ̀dà ìwé àṣẹ, lọ sí http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 tàbí kí o kọ lẹ́tà ránṣẹ́ sí Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

St. Peteru, láti inú àwòrán kékeré Ìgòkè Re Ọ̀run nínú Rabbula Gospels (ewé 13v), ìwé Ìyìnrere ní èdè Siria tí a parí ní ọdún 586 Lẹ́yìn Kristi ní ilé àwọn mọ́ńkì St. John ti Zagba ní Siria; Biblioteca Medicea Laurenziana, Florence (Plut. I, 56). A rí i gbà láti orí Wikimedia Commons, ohun ìní gbogbo ènìyàn; a gé etí rẹ̀, a sì yí ìtóbi rẹ̀ padà láti ara ti ìpilẹ̀ṣẹ̀.